

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek.

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illet minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleits Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy óra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 263. szám.

Szombat, november 14.

A kisiparosok helyzete.

— nov. 14.

Csak nemrégiben mozgalom indult meg a fővárosban, melynek célja a kisiparosok helyzetének javítása.

Sokat hangoztatott kérdés, de még eddig nem történt semmi arra nézve, hogy a kisiparos osztály jelenlegi szomorú, elpusztulásnak induló helyzetén segítve legyen.

A kisiparos osztály mostani szomorú helyzetének okát főképen abban találja, hogy hitelezni kénytelen, dacára annak, hogy megfelelő alaptőkével nem rendelkezik. De hitelezni kénytelen, mert a társadalom azon osztálya, mely neki kenyeret és munkát ad, ezt megkívánja. S ha a kisiparos ezt nem teheti, akkor ezek a gyáripár, vagyis a nagyipar felé fordulnak, mely miután hitelezni képes, megfelelő alaptőkével rendelkezvén, természetes a kisiparosnak el kell pusztulni, mert a gyáriparral nem konkurrálhat.

A szabadságharc lezajlása után, midőn bekövetkezett a nemzeti ébredés, ezzel együtt új tér nyílt az iparos osztálynak a megteremtették a komoly és öntudatos munkásság azon korszakát, mely a nemzeti meggazdagolás magvait hinté el az országban, amelynek következménye nemcsak a mezőgazdaság, hanem a kisiparnak oly mérvű föllendülése volt, hogy mindenkit a legszebb reményekkel kecsegtetett.

Mert a multak árnyaiából egy művelt magyar iparososztály emelkedett ki s csakhamar értelmiségével, hazaszeretetével s nemzeti buzgalomával egy önálló egészet képezett s domináló szerepet játszott a kisvárosok közéletében.

De a kisiparos osztály gyarapodásának ma már csak romjait látjuk s ha sürgősen nem segít rajta maga a társadalom, úgy nem is oly sokára a társadalom e kiegészítő része a végenyészett prédája lesz.

E visszaesésnek oka főképen a mindjobban fejlődő gyáripár és a külföldi ipartermékek rohamos térfoglalása, de ezekhez hozzá lehet számítani még a szabad ipart és az ipartermékekkel való házalás megengedését is.

Némelyek tán azt mondják, hogy elfogultak vagyunk, mert nem vesszük tekintetbe a folytonosan gyarapodó emberiséget, mely a szabad ipart és szabad versenyt az iparban és kereskedelemben feltétlenül megkívánja; ezt koncedáljuk, de csak azon esetben jogosult — a mi véleményünk szerint — a verseny, ha hasonló természetű a fegyverekkel küzd.

Ma már elismert dolog az, hogy a kisipar kérdése egyike a legfontosabb napi kérdéseknek.

Tudják ezt és beismerik maguk az intéző faktorok is. Bizonyítja ezt maga a kormány, mely látja a kisiparos viszonyok jelenlegi elmérgesedett állapotát, s segíteni iparkodott a bajon azzal, hogy az állam részére szükséges iparcikkék szállítását szívesen bizza a kisiparosokra. A kormány e jóindulata azonban nem sokat segíthet a viszonyokon, mert előáll a gyáripár s minden nagyobb szabású árlejtésnél lezorítja a kisipart az aránytalan küzdeletről.

E domináló elemmel sikeresen csak úgy vehetik fel a küzdelmet a kis emberek, hogyha egyrészt erejüket szövethetetek formájában összpontosítják, másrészt pedig iparkodnak azon is, hogy a magyar kis- és kézműipar a haladás igényeinek meg-

felelően tökéletesüljön. A magyar kormányok mindig s főként azóta, a mióta belátták, hogy Magyarország eminenter földművelő állam ugyan, de nem csupán az; mindig szívesen foglalkoztak a kisipar akuttá váló kérdésével.

De a kormánynak e támogatása elenyészően csekély ama nagy veszélyhez képest, mely felé a gyárak gépszörnyetegei hovatovább sodorják a magyar kisipart. Ha a komoly magyar társadalom átlátta azt, hogy a magyar kisiparos pusztulásával egyik legéleterősebb szervét veszíti el, kell, hogy összes erejét vesse latba a gyárkirályok hatalmával szemben s a társadalomnak győznie kell ez igazságos harcban.

Bizalommal hívjuk fel ezért a magyar társadalmat, hogy a legerősebb fejlődésében letörni akart magyar kisipart támogassa. Hiszen teheti ezt érdekeinek kockáztatása nélkül, mert a modern magyar kisiparosok — számba aig vehető pár krajczárnyi különbözettel — becsületes, szolid iparcikkéket hoznak forgalomba, melyeket a gyárak csak selejtes gyártmányaiknak nagy tömegével szorítanak le a piacról.

Egyszer már megmutatta a magyar társadalom, hogy fölöslegessé tudja tenni a külföld termékeit. Most, hogy a kisiparosok a tönk szélén állnak, emelkedjék fel a társadalom s tegyen, mert hisz értük téve, magáért tesz.

P. Z.

Megyei közgyűlés.

Nagybecskerek, november 14.

A ma megkezdett rendkívüli megyei közgyűlésen sem voltak többen jelen, mint ahányan megjelennek a mindennemű választás s egyéb kaviár nélkül szűkalkodó gyűléseken. Az egyes tárgyakat minden vita nélkül fogadták el, kivéve az építendő Szécsány—számos—alibunári vasutára vonatkozó határozatot, mely a Milkó- és Freund-czég élet-halál harczát jelentette és ez utóbbi győzelmével végződött. A vita egy óránál tovább tartott. Hosszabb eszmecsere volt maga után Nagybecskerek városának módosított szabályrendelete is. E pontnál különösen megemlítendő, hogy a törvényhatósági bizottság az egyes szakbizottságok önálló hatáskörét tetemesen megszükitette.

Részletes tudósításunk a következő:

Jelen voltak: Dr. Dellimanics Lajos, br. Feilitzsch Berthold, Rigó István, Filkovich Boldizsár, Szilágyi Albert, dr. Vinczevidy Ernő, Szerényi Ödön, Weinrich Vilmos, Kühn János, Knoll János, dr. Klein Mór, Kovács Sándor, Molnár Sándor, Kovács Péter, Isztrát Simon, Semsey Gyula, Napholz Agoston, Pavliesek József, Kovács Agoston, Lindhoff János, Réczey Gyula, Végh Károly, Vadász Kálmán, Weisz Izidor, Steinitzer Géza, dr. Brájer Lajos, dr. Krsztonosich Jenő, Lauka Gusztáv, ifj. dr. Demkó Pál, Poroszkay Béla, dr. Oláh Béla, Kajtár Jenő, Damaszkín Arzén, dr. Tószögi Aladár, Hertelendy Imre, dr. Kiss János, Beller István, Karácsonyi Andor, Zsáros Imre, dr. Gyertyánffy Jenő, dr. Perisits Zoltán, Krsztics János, Schindelmann Sándor, dr. Balás Iván, Keler Akos, Pap Ernő, Birg Konrád, dr. Orosdy Lajos.

Rónay Jenő főispán a bizottsági tagok éljenzése közt elfoglalván az elnöki széket, üdvözlö a közgyűlést és kijelenti, hogy több felelet fontos közigazgatási ügynek sürgetése indokolja a mai összehívását a közgyűlésnek. Elnöki előterjesztései előtt kéri a közgyűlésnek beleegyezését az iránt, hogy legelőször is felolvastassék

a belügyminiszter leirata a Felsőháznak az ezredéves ünnepélyek sikeres lefolyása érdemében nyilvánított legfelsőbb elismerése tárgyában. Feilitzsch Berthold báró m. főjegyző a — lapunkban egész terjedelmében már közölt — leiratot felolvastván, a főispán kijelenti, hogy a lélekemelő tartalmu kéziratot a közgyűlés örömmel fogja jegyzőkönyvébe iktatni, mire a biz. tagok lelkes éljenzésbe törtek ki. Dellimanics Lajos dr. alispán jelenti, hogy a leiratnak legszélesebb körben való kihirdetése végett az intézkedéseket megtette, mit a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vesz.

Ezután a főispán megteszi azon elnöki előterjesztését, melynél fogva a Felsőháznak Dániel Ernő kereskedelmi miniszternek és törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot és az örökös főrendiházi tagsági jogot adományozván, tekintettel arra, hogy a Nagyméltósága vármegyének szülöttje: a közgyűlés nevében elnöki székéből vármegyénk kitünő fiát táviratilag üdvözölhesse, mit a közgyűlés éljenzéssel fogadott.

Következett a tárgysorozat, melynek első pontja: József főherceg a Felsőháznak köszönő leirata, Mária Dorothea főhercegnőnek eljegyzése alkalmából kifejezett hódoló felirata. — Tudomásul vétetett.

Alispán előterjesztése az építendő Szécsány, Számos, Alibunár és illetve számos—antalfalvi h. é. vasutára beérkezett ajánlatok tárgyában. — Feilitzsch báró főjegyző ezen ügy előzményi képpen azt adja elő, hogy a torontái h. é. vasutak igazgatóságával megkötendő szerződésre vonatkozólag Milkó, Erdélyi és Heitzmann czég adott be ajánlatokat, melyeknek tárgyalása alkalmából az igazgatóság felkérte az alispánt, mint igazgatósági elnököt, hogy más cégekkel is kísértse meg ezen ügyben a tárgyalást, meg is jelölve az egyes nagyobb cégeket, mint pl. Gregersen stb. vállalkozókat. A beérkezett ajánlatok közül legalacsonyabb volt a Freund Henrik és fia cégnek 1,879.000 frtos ajánlata, és a végrehajtott bizottság az igazgatóságnak azt javasolta, hogy ez a részvénytársasági közgyűlés elé a nevezett czég ajánlatát terjessze pártolólag elő. Az igazgatóság teljes ülésében tárgyalás alá vette ugy a Freund, mint Milkó cégnek időközben 2,025.916 frtra leszállított utóajánlatát, és dacára a nagyobb összegnek, mégis az utóbbi mellett nyilatkozott, mert e cégnek ugy a fizetési részletek, mint a szakdolgozók tekintetében is tett ajánlata jóval előnyösebb volt, mint az igazgatósági tagok előtt ismeretlen és talán éppen ezért nem annyira megbízható Freund cégé.

Az állandó választmány az igazgatóság javaslatát helyeselte azzal, hogy utasítsák az alispánt, miszerint a részvénytársasági közgyűlésen a Milkó czég ajánlatára adja a törvényhatósági bizottság szavazatait.

Az elnöklő főispán felhozván azt, hogy a Freund-féle ajánlat visszautasításának egyedüli oka az volt, hogy szerződési kikötései nem mindenben feleltek meg a kívánalmaknak: bejelenti a közgyűlésnek, hogy az alispánhoz a mai postával ezen cégnek újabb ajánlata érkezett, mely szerint teljesen és egészen ugyanazon feltételeket a maga részéről kötelezőleg elfogadja, melyeket a Milkó és Heitzmann cégek tettek, csak hogy a költségösszegre nézve azoknál alacsonyabb, 1,927.000 frtos ajánlatot tesz, az elsőbbségi követvényekre nézve pedig a 96%-os árfolyamot említi meg. — Poroszkay Béla m. főügyész indítványozza, hogy a közgyűlés az alispán részére oly utasítást adjon, miszerint az igazgatósági ülésben és a közgyűlésben szavazatával a Freund cégnek ajánlatát pártolja. — A főispán a főügyész indítványát kiterjeszteni kíváná olyképpen,

hogy az alispán feltétlenül, tehát más később jöhető ajánlatokkal szemben is, a most említett cég ajánlata mellett szavazzon, mert nézete szerint olcsóbb ajánlat már a szolid kivitel kárára történék.

Poroszkay főügyész nem pártolja a főispán módosítását, mivel nem látja eléggé indokoltnak azt, miért vonassék el a mód, hogy a vállalkozók esetleg még olcsóbb ajánlatokat tegyenek; ezért a Freund-féle ajánlat csak addig pártolandó, míg olcsóbb nem tétetik. A főispán válaszában kiemeli, hogy az alispán részére feltétlenül utasítást kell adnia a közgyűlésnek, nem pedig oly általánosot, hogy arra szavazzon, amelyik olcsóbb; mire a főügyész válaszában kiemeli, hogy ő leginkább a nyilvános versenytárgyalást szeretne volna megtartatni, és azt mondja, hogy nekünk nem lehet megvonnunk azt a határt, ahol már a nem szolid üzlet kezdődik, végre a közgyűlés az alispán részére ugyanis szabhat határozott irányt, ha úgy utasítja őt, hogy a legolcsóbb ajánlatot fogadja el. A főispán szerint igenis megvonható a szoliditás határa, mivel annak tudására van már annyi gyakorlatunk, hogy szolid építkezés mellett egy kilométer 28,400 frtba kerül, míg a Freund-cégnek ajánlata értelmében kilométerre 26,500 frtba fog kerülni: ennél olcsóbb ár már csak a jónak rovására eshetik. Dr. Tószögi Aladár a főügyész indítványa mellett foglal állást, mivel a törvényhatósági bizottság a pénzkezelés körül ellenőrző szerepet viszik a jelen ügyben pénzről lévén szó, itt a számok beszélnek.

Molnár Sándor a főispán módosítványát ugyanazon indokokból pártolja, mire Poroszkay az ismét csak azt mondja, hogy ő azért nem kívánja feltétlenül a Freund cég ajánlatát, mert nem akar elszakítani azon lehetőség elől, hogy 10.000 frttal is alacsonyabb újabb ajánlat ne tétessék. Dr. Kiss János szerint a cégek megtették számításukat és a szerint utolsó pozíciójukat is, ezért valamelyik cég mellett nyilatkozni kell a közgyűlésnek, a Freund mellett van. Kovách Agost felszólalása után az elnöklő főispán még egyszer megvilágítja az egész kérdést és azt mondja, hogy az alispán előtt két ajánlat lévén, a drágább, de előnyösebb Milkó-féle és az olcsóbb, de kevésbé előnyös Freundé, a szavazás tekintetében határozott utasításért fordult a közgyűléshez, miután pedig ez utóbbi ajánlat most oly előnyös, mint az előbbi, de olcsóbb is egyuttal, a közgyűlésnek vagy feltétlenül kell utasítást adnia, vagy az utasítás mellőzésével úgy határozni, hogy az alispán köteletségéhez hiven járjon el. Feilitzsch br. személyes kérdésben történt felszólalása és Molnár Sándor válasza után, a dolog névszerinti szavazásra kerül, amidőn is a főispán módosítványa mellett 30-an, ellene 8-an nyilatkoztak.

Következik a tárgysorozat negyedik pontja: A módosi főbíró beterjeszti Gyér község képviselőtestületének a vasútépítésre megszavazott 15 ezer frt kölcsön tárgyában hozott határozatát. — Jóváhagyatott.

Nagybecskerek városának megváltoztatott szabályrendelete visszaküldetik azzal, hogy vegye a város új elbírálás alá.

Orán a megyebizottsági tag választása november 24-ére, Barándán pedig november 25-ére tüzetett ki. Mindkét helyen Szávits Gerő főszolgabíró a választási elnök.

Miután Nagybecskerek ez évben választ 50 városi képviselőt, a törvényhatósági bizottság választási elnöknek dr. Kiss Jánost küldi ki azzal, hogy a választási határnapot a virilis névjegyzék jogerőre emelkedése után a vármegye alispánja fogja kitűzni.

A közgyűlést e hó 17-én (kedden) délelőtt 10 órakor folytatják.

A főpapság és a néppárt. A magyar püspöki karnak több tagja, hír szerint, a napokban bizalmas értekezletet tartott. Az értekezlet azt a kívánságot fejezte ki, hogy a néppárt, mint felekezeti párt mennél előbb szűnjék meg és más pártoknak arra alkalmas elemeivel olvadjon egybe egy konzervatív párttá. Ezek az elemek a nemzeti párt tulnyomó része és az Ugron-párt roncsai volnának.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, november 14.

Nagybecskerek r. t. város képviselőtestülete 1896. évi november hó 16-án d. u. 3 órakor tartja rendes havi közgyűlését a következő tárgysorozattal:

1. Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának határozata, melylyel az előfogatni szolgálatnak további 3 évre való bérbeadása tárgyában hozott határozat jóváhagyatik.

2. Ugyanannak határozata, melylyel f. évi 183. kgy. sz. a. hozott s az alkaptányi választásra vonatkozó képviselő testületi határozat jóváhagyatik.

3. Ugyanannak határozata, melylyel az alkaptányi állás betöltése tárgyában hozott f. évi 129. sz. képviselő testületi határozat jóváhagyatik.

4. Ugyanannak határozata, melylyel a helybeli tüzkárosultak segélyezése tárgyában hozott f. évi 128. sz. képviselő testületi határozat jóváhagyatik.

5. Ugyanannak határozata, melylyel az anyakönyvi hivatal számára szükséges vasszekrény beszerzését kimondó f. évi 177. sz. képviselő testületi határozat jóváhagyatik.

6. Ugyanannak határozata, melylyel a Szigethy Imrénének megszavazott 100 frtnyi jutalomdíj tárgyában kelt f. évi 46. sz. képviselő testületi határozat pótlás végett kiadatik.

7. Ugyanannak határozata, melylyel a Winter Miksa városi mérnök lemondása tárgyában hozott folyó évi 180. sz. kgy. megfelelőbezt határozat, mint időhaladott visszaküldetik.

8. Torontál vármegye tek. alispáni hivatalának folyó évi 52541, 52668, 52669, 52837, 52859, 52838, 53073, 54263. sz. a. kelt rendeletei, melyekkel a városi virilis jog gyakorlatával megbízottak neveit közli.

9. Krsztics János polgármester nyugdíjaztatása iránti kérvénye.

10. A városi számvizsgáló bizottság jelentése, melyel Nagybecskerek város 1895. évi gyámpénztári mérlegét beterjeszti.

11. Újlagos tárgyalás alá vétetik a megyei epreskert megvételére vonatkozó polgármesteri előterjesztés.

12. Hivatalos jelentés a folyó évi szeptember hóban tartott pénztári rovincsolásról.

13. Hivatalos jelentés a folyó évi október hóban tartott pénztári rovincsolásról.

14. Hivatalos jelentés a Casino épületbeni egyik lakás bérbeadása tárgyában.

15. Hivatalos jelentés az 1896. évben eszközölt kataszteri felmérések vázlatrajzainak megrendelése tárgyában.

16. Hivatalos jelentés a városi szőlőtelepnek 2 holddal leendő megnagyobbítása tárgyában.

17. Hivatalos jelentés a városi cselédbiztosai és a mellé rendelt szolgáló állás beszüntetése tárgyában.

18. Hivatalos jelentés a homokaknai földek bérbeadása tárgyában.

19. Hivatalos jelentés a Rezső lakotanya épület parquetjeinek kijavítása tárgyában.

20. Hivatalos előterjesztés 170 frt 40 kr. városi közmunka és előfogatni váltásdíj leírása tárgyában.

21. Hivatalos jelentés a város számára megrendelt kályharészek árának kiutalványozása tárgyában.

22. A villanyvilágítási bizottságnak f. évi 42. szám alatt kelt határozati javaslata az ujonnan épült visszatűró medenczének átvétele tárgyában.

23. A vár. villanyvilágítási bizottság javaslata az Asboth Emil műgyetemi tanár számára megszavazandó tiszteletdíj tárgyában.

24. A villanyvilágítási bizottság jelentése az ellenőri állás szervezése és betöltése tárgyában.

25. A német negyedbeli háromtagos földhirtokosok gazdasági szövetkezetének előterjesztése az Ellmer-féle komp felállításának alkalmával töle állítólag elfoglalt földterület tárgyában.

26. A villanyvilágítási bizottságnak véleményes javaslata a helybeli kegyesrendű társház számára berendezett világítás tárgyában.

27. A villanyvilágítási bizottságnak f. évi 44. számú javaslata a villanyvilágításnak a közs. népiszkolába való bevezetése tárgyában.

28. Edelmann Ottó főgymn. tanár előleg iránti kérvénye.

29. Werner Ede vár. sornok előleg iránti kérvénye.

30. Nikolics Iván vár. díjnok kérvénye segély iránt.

31. Marcoin Jenő vendéglősnek kérvénye a Casino épületbeni hiányok helyrehozatala tárgyában.

32. A központi Stancics-bizottság adomány iránti kérvénye.

Es a netán még beérkező tárgyak.

HIREK.

Tájékoztató.

November 16. Közig. bizottság.
November 19. Vásár Nagybecskereken.
Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomirozott fogorvos specialista Torontálmegeyben. Nagy-Becskereken Bauerféle házban Ferencz-József téren. Rendel naponta.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— Kinevezések. A pénzügyminiszter Szabodnik Sándort és Lovrekovics Károlyt a nagyszentmiklósi, illetőleg a nagyikikindai ad hivatalhoz adóisztekké nevezte ki.

— Eljegyzés. Vertán Péter anyakönyvi felügyelő, a temesvári társadalom előkelő, rokonszenves tagj., eljegyezte Schäffer Margit kisasszonyt, özvegy Schäffer Antalné szép leányát Aradon.

— A nagyikikindai polgármesteri álláshoz. Nagyikikindai levelezőnk írja: Alig mult el a képviselőválasztásnak zajos mozgalma, amidőn városunk az elmúlthoz hasonlóan fontos választásnak néz elébe, amennyiben e hó végével a polgármesteri állás üresedeste jövén, annak betöltése körül már most megindultak a kombinációk. A város lakossága, de a képviselőtestület háromnegyed része is szerbekből állván, természetes dolognak látszik, hogy ez itteni irányadó pártok óhaja oly szerb ajku és hazafias érzelmű polgármester megválasztásában összpontosul, ki a rendet minden tekintetben pártatlanul fenntartani, a várost anyagilag még jobban felvirágoztatni és a tanácskozásokat erős kézzel vezetni képes lenne. Az eddigiek szerint a legkomolyabb jelölt a diszes állásra dr. Bogdán Zsifko t. r. rékpénztári igazgató, aki azonban másfelé való elfoglaltságai miatt nem szívesen áldozná tevékenységét kizárólag a városnak és eddigelő pártja előtt eziránt nem is nyilatkozott. Másodsorban a közbizalom dr. Krsztonosics Jenő várm. árvaszéki ülnök felé irányul, kinek egyhangu megválasztása dr. Bogdán visszalépése esetében biztosítva lenne s akinek tehetsége, szorgalmaj hazafias érzülete és pártönkivülisége már most is annyi hivat szerzett részére, hogy jelölése esetében mint a legerősebb ellenfél fog szemban állani. A választás december hóban fog megejtetni.

— A „Délmagy. Tanítóegylet“ „Zombolya Kikindai“ fiókja f. é. november hó 19-én délelőtt 9 órakor a nagyikindai r. k. népiszkolában rendes őszi közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Tagok felvétele és jegyzőkönyv hitelesítőik választása. — 2. Főnöki jelentés. — 3. Pénztári jelentés. — 4. Előadások. — 5. Esetleges indítványok.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Született: Ivancsek István rk. vasuti kalauz, fia. — Schlachta Sándor ág. ev. csizmadia, fia. — Vorgits Milos gk. földmives, leánya. — Davits Savetozár gk. napszamos, leánya. — Weber Mária rk., leánya. — Maletics Dusan gk. szücs, fia. — Panos József rk. kereskedő, fia. — Csursain János gk. földmives, leánya. — Tabacszi Illés gk. napszamos, leánya. — Mattanovics György rk. napszamos, leánya. — Kökény István rk. földmives, leánya.

Meghalt: Ösv. Vécsey Béláné ev. ref. 42 éves korában, májbaj. — Csizler Péter rk. 9 hónapos korában, bélhurut. — Szabó Jánosné rk. 22 éves korában, görcsök. — Lövinger Etel rk. 28 éves korában, hasihagymáz. — Borzon Iván gk. kovács, 71 éves korában, aggaszály. — Szelgrád János rk. 4 napos korában, alkathiba. — Staics Györgyné gk. 45 éves korában, belső elvérzés. — Lambity Katalin gk. 20 éves korában, tüdővérsz.

— A „Milleniumi Ujság“, mely a városok és vármegyék monografiáját írja le, legközelebb Torontál vármegyét és Nagybecskerek városát mutatja be. Az adatok megszerzése céljából jelenleg városunkban időzik a szerkesztőség egy tagja.

— Sajtópör egy nő ellen. Bizonyára párját ritkítja az a sajtópör, melyet a debreczeni esküdtszék előtt fognak a napokban tárgyalni. A vádlott Simli Mariska, az excentrikus ujságíró kisasszony, ki annyit beszélgetett már magáról, hogy alig van ember, aki nem ismerne. A kisasszony legújabbán egy merész vállalkozású nemzetközi kulturálapot indított meg, a melyben hevesen megtámadta Bosznai debreczeni kereskedőt. A kereskedő nem hivhatta ki párba Simli Mariskát, hanem sajtópör útján keres most magának elégtételt.

— **Hogy mulatnak Muzslyán?** Hármán valának együtt Muzslyán a korcsmában: Koszó István, Tavasszi Károly és Sári Antal, mindmennyien tüzes véru legények. Hogy az időt agyonüssék valahogyan, hát kártyázni kezdtek, hozzá pedig iddógáltak is egy küssé, mert hát a magyar közmondás szerint nincs rosszabb, mint a száraz gége. Estére járt már az idő, mikor Sárinak a fejébe a bor, Koszónak pedig egy palacska szállott. Az utóbbit Sári követte el, mivel partnere állítólag „uriasan” játszott. A korcsmáros erre úgy oldotta meg a gordiusi csomót, hogy mindhármukat kidobta az utcára. Ha azonban valakit kilöknek, abtől még nem következik, hogy vissza ne menjen újból, mint ahogyan visszament a három jeles mákvirág a táncsterembe. Egy darabig béke szállt közéjük, de a háboru csakhamar kitört újból, miközben Sári a mellén, Tavasszi pedig a kezén kapott nagyobb szurást. Koszót, a bicskás legényt tartóztaták, Sári pedig a kórházban nyögi a musslyai mulatság emlékét.

— **Királysértő ügyvéd.** Szőlősi István dr. lugosi ügyvéd 1895. márczius 15-én a lugosi kaszinó társaságában megparancsolta a cigányoknak, hogy előbb a Gott erhalte osztrák himnuszot, utána pedig a Jaj de hunczut a német magyarságot játsszák. A cigányok engedelmessé váltak, de Issekutz Auréli, a kaszinó igazgatója a zenét még játék közben betiltotta. A budapesti kir. fővárosi Szőlősi István dr. a királysértés vádjára alól töltentette, mert a vád nem igazolta, hogy cselekményét királysértő szándékkal követte el. A budapesti kir. ítéletét tegnap foglalkozott ezzel az ügyvel. A kir. tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és a vádlottat királysértés miatt egy hónapi fogságra ítélte, okul azt hozván föl, hogy „a két dallamnak ily közvetlen összekapcsolása, tárgyilag a királysértést megállapítja és vádlottnak magasabb műveltségénél fogva, az összekapcsolásban rejtő sértést szükségképpen föl kellett ismernie”.

— **Munkácsy Mihály betegsége.** Az egész művelt világ sajtója felült annak a külföldről szétörpített rémhírnek, hogy Munkácsy súlyosan megbetegedett s állapota reménytelen. Napokon keresztül kolportáltak ezt a hírt, különböző formában, megdöbbenést kelte mindenfelé. Különösen idehaza, hol a nemzet féltő aggodással leste a nagy mester betegsége mellől érkező híreket. Pedig a dolog — hála istennek! — nem olyan komoly. Maga Munkácsyné több ízben ki jelentette ezt levélileg, megnyugtatóan az aggódo kát a mester állapota felől. Amde a rémhír már annyira pozitív formában lépett fel, hogy a lapok Munkácsyné czafolatában sem igen bíztak. Tény az, hogy a mester ereje az utóbbi időben feltűnő rohamossággal hanyatlott. Akiknek alkalmuk volt vele érintkezni május és június havában történt itthon tartózkodása alatt, konstatahatták, hogy szervezete súlyosan meg van támadva s intellektuális ereje is csökkent. Sőt Laufnauer egyetemi tanár meg is állapította a diagnózist, egyttal feltétlen pihenést parancsolván a mesternek, kit az „Ecco Homo”-n végzett, közel két évig tartó megfeszített munka teljesen kimerített. Ennek dacára, immens veszélytől nincs mit tartani s reméljük, hogy a mester mielőbb visszanyeri munkaképességét.

— **A ki szegényli a kevés adót.** Ha vigjátékban történik, hát azt mondják rá, hogy mulatságos, bolondos dolog, csak hogy valószínű, mert az életben hasonló nem fordulhat elő. És lám, vigjátékok még nem jöttek rá eddig az ötletre, mely megtörtént valóságban, még pedig nem is olyan messze tőlünk. Egy vidéki korcsmáros elköltözött szülővárosából egy másik községbe. Új lakóhelyén követelték tőle, hogy mutassa be adókönyvecskéjét, mert meggyőződést akartak szerezni arról, vajjon pontosan fizette-e a reá kirótt adót. A korcsmáros be is nyújtotta a könyvecskét, de róstelte, hogy kevés adót fizet, azért egy két nullával megtoldotta az összeget. A hamisítás persze kiderült és a törvényszék okirathamisításért három havi börtönrre ítélte el. Felelősségét az ügyesség méltányolta, mert belátta, hogy nem nyereszke dés vezetete tette elkövetésére. A magasabb fórum azonban megmaradt a hamisítás minősítése mellett és megerősítette az ítéletet. Hát merje valaki tagadni, hogy nemvigjátékba illő történet ez!

— **Takács Zoltán a kórházban.** A fővárosi lapok rendre mind elsratták a szegedi kerületi börtön egyik élő halottját, a szerencsétlen Takács Zoltánt. Az egybehangzó hírek szerint Takács Zoltán megőrült volna. Ehhez a hírhez bölcs és fényes reflexiókat fűstek, hogy milyen elszomorító dolog az, mikor egy fényesnek megindult pályafutás ilyen szörnyűséges befejezést nyer, hogy milyen áldatlan dolog az, amikor az

ember legigazabb tehetségének szorény, de biztos érvényesítése helyett, erőszakos uton, talentumának és a tisztességes eszközök elvételével akar hírnévre vergődni stb. stb. Takács Zoltán, akinek bukása részvéttel hagyt mindenkit, most e hírek nyomán, egy csapásra nyerte meg az ország részvétét. Hát mi, bizonyra mondjuk, nem sajnáljuk a szánalomra méltó embertől a részvéttel ezt a börtönfalakon keresztül amugy is át nem szívargó megnyilatkozását, de az igazság kedvéért ki kell jelentenünk, hogy akik egy bukott embert csak azért tudnak megszámni, mert a bukása megörjítette, azok ezzel az embereséggel érzéssel iparkodjanak másnak a nyomorúságos sorában enyhíteni, mert Takács Zoltán ez idő szerint még nem szolgált rá. Takács Zoltán — föltétlenül hitel érdemlő forrásból vett információink szerint — nem örült meg. Az egész híroda redukálható, hogy Takács Zoltán nyolcz nap óta kórházban van, ahová azért vitték, mert testi beteg, nem pedig lelki beteg is.

— **Infantes.** Ez egy új szivarok neve, amely a jövő esztendőben valószínűleg elterjed már egy a Lajtán tul, mint a Lajtán innen. Bécsből jelentik ugyanis, hogy az osztrák pénzügyminiszter a budgetbizottság minapi ülésén jelentette, hogy az osztrák dohánygyárak 1897-ben új szivarokat bocsátanak a forgalomba a fent említett néven és minthogy a monarchiában egyforma szivarokat szívnak, a magyarországi trafikokban is árulni fogják az infantéseket.

— **A zsidó reformáczló.** Az a mozgalom, amit Budapesten a zsidó vallás reformálására legujabban megindítottak, úgy látszik, nem fog nyomtalanul maradni a zsidó reformáczló történetében. Mint halljuk, az új szekta különösen a fővárosban erősen el fog terjedni, a mennyiben már eddig is mintegy 700-an irták alá a szabad izraelita szektába való belépésüket, köztük számos ügyvéd, orvos, tanár, kereskedő és hivatalnok. Az új vallás-árvyat elüljárói most várják a kultuszminiszter jóváhagyását, mire az új hitközég menten meg fog alakulni. A legérdekesebb eredménye vagy következménye ennek a mozgalomnak az, hogy a zsidó felekezett eddigi két árvyatata, az orthodoxok és a neológok egyesülni fognak, hogy egyttesen ellent álljanak az új szekta terjedésének. Az orthodox zsidó hitközég ma ez ügyben megette a lépéseket, most csak a pesti izr. hitközég választ várják, hogy az egyesülés végleg megtörténhessék. Az általános feltűnést keltő új vallásfelekezetre vonatkozólag más oldalról a következőket jelentik: Az új zsidó hitközég eszméje különben nem új. Már ezelőtt egy évvel tettek kísérletet egy ilyen szabad, a vallási törvények által csaknem függetlenné tett zsidó hitfelekezett felállításával. Az időt azonban akkor nem tartották alkalmasnak az új egyházpolitikai viták még nagyon is élénk emléke miatt. Ezelőtt mintegy három héttel a vallásügyi miniszteriumtól véleményadásra szölitották fel a budapesti neológ és orthodox hitközégeket az egyszerre ujonnan megalakult „Szabad Izraeliták”-ra vonatkozólag. A miniszteri leiratnak az volt az eredménye, hogy hosszas tanácskozás után a két hitközég vezetősége egy zsidó európai tudós egyetemi tanárt bizott meg a memorandum megszerkesztésével, a mit aztán a budapesti rabbinatus is magávévá tett. A memorandum tárgyalagos hangon sorra veszi a Szabad Izraeliták nézeteit és azokat a tudósnak vas logikájával egymásután czáfolja meg. Végeredményében pedig az új zsidó szekta meg nem engedését javasolja.

Színház.

A falu rossza.

A legjobb magyar népszínmű elég ügyes előadásban került tegnap színrre; az állandó zónaközönség pompásan mulatott és sürü tapsokkal honorálta a szereplők játékát. Göndör Sándor Koncz adta sok eredetiséggel, ének tekintetben is teljesen kielégítő volt; Finom Ru si alakjában Ligeti Mari mutatott pompás alakítást; jó kezekben voltak a többi női szerepek is, Gööz Arankénel (Bátki Tercsi) és Tuboly Clementinnél (Feledi Boriska). Itt említjük meg, hogy Gööz kisasszonynak az orchesterből csinos virágállványt nyújtottak fel. Gonosz Nyitrai játszotta diszkrét komikummal, míg a többi szereplők közül Sárdy, Csügényiné, Kalmár, Mikloai, Bátori járultak hozzá többé kevésbé az est sikeréhez.

Legujabb hírek.

Uj nemes.

Budapest, nov. 13. A király Back Herman győri gőzmalom-tulajdonosnak, valamint törvényes utódainak, a közügyek és a közjótékonyosság terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességet a bégvári előnévvel adományozta.

Európai konferencia.

Szt.-Pétervár, november 13. Irányadó körökben csak végső esetben járulnának ahhoz, hogy a keleti kérdés elintézésére európai konferencia vagy kongresszus hívassék egybe, mert úgy a világbéke, mint Törökország integritásának érdekében sokkal czélszerűbbnek tartják, ha az európai hatalmak az eddigi egységes eljárást folytatják tovább is.

Örmény patriárka-választás.

Konstantinápoly, nov. 13. Az örménygyűlés ma minden incidens nélkül megválasztotta a patriarkátus egyházi és világi tanácsosait. A megválasztottak közt van Artin pasa, külügyi államtitkár. Az új patriarkát a jövő héten választják meg.

Táviratok.

Lemondó miniszterek.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy fővárosi lap ma azt a hihetetlenül hangzó hírt hozza e politikai világból, hogy Dániel báró kereskedelmi és Erdély igazságügyi miniszterek még az új országgyűlés összeülése előtt visszavonulnak. Hogy miképpen kell a hírt fogadnunk, mutatja ezt azon további következtetés, hogy Dániel báró fumei kormányzónak van kiszemelve.

A rimaszécsi mandátum.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A rimaszécsi kerületben ma ejtették meg a képviselőválasztást nagy küzdelem és óriási erőfeszítés mellett. Draskóczy László, kormányparti ellenében a mult választás után elhalt jelöltnek, Fáy Barnabásnak fia, István (Kp.) lépett föl, kit 71 szótöbbséggel megválasztottak képviselőnek.

A meglopott halott.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Korotnay Krick Arpád dr. fővárosi orvos, kinek büntügyéről már tegnap adtam hírt, ma beismerő vallomást tett a rendőrségen, hogy özvegy Patsunét ö rabolta ki. Az orvos ezzel szemben ma nyilatkozik a lapokban, hogy az Esti Ujság tegnapi czikke a rendőrség által sajtó kérésére megindított vizsgálatra nézve korai híreket közölt.

Városi színház.

Nagy-Becskerekén, szombat 1896. november 14-én.

Itt először:

A VIGÉCZEK.

Eredeti fővárosi életkép dalokkal 3 felv. Irta: Kövessy Albert. Zenéjét: Barna Lszó. (Rendező: Lángh. Karnagy: Fleischer.)

Személyek:

Müller Sebestyén, fűszerkereskedő	Nyitrai Sándor
Szidi) leányai	Tuboly Klement.
Gizi)	Gööz Aranka
Cauka Dénes, budapesti nagykereskedő	Sárdy Károly
Alfréd, fia	Kalmár Gyula
Konyai Manó	Báthory Béla
Berzsenyi Győző	Lángh Ödön
Abelesz Samu	Miklósi
Czakó Viktor	Fürst Hermin
Griffi Szaniszló, segéd Müllernél	Nagy Gyula
Lengeli Fanny, trafikós lány	Ligethy Mari
Melanie, Abelesz felesége	Lánghné Erna
Pásztói Jenő, könyvvezető Müllernél	Vojnits Béla
Dömötör Gáspár, kecskeméti polgár	Pásztor János
Katicza felesége	Csigényi Vilma
Csámpás, troger	Havasi F.
Luigi Basso, a szép olasz	Koncz
Giacomo	Ódry
Guiletta	Fodor Ilon
Rosetta	Olajos Réza

Kezdeté este fél 8 órakor.

Hirdetések.

7539. szám.

A központi főszolgabírói hivataltól.

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye központi járásába kebeleztet Orlovát községében a jegyzői állás megüresedvén, erre ezennel pályázatot hirdetek.

A javadalmazás:
1. Kézpénzfizetés 500 frt.
2. Kézbesítésért 60 frt.
3. 5 öl kemény tűzifa à 14 frt 70 frt.
4. 4 lak- és egy előszobából álló szabadlakás.

5. 600 □ öl házi kert élvezete.
Felhívom a jelzett állásra pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 6-ig hivatalomhoz betérjesszék.

A szerb nyelv tudását óhajtom.
Kelt Nagy-Becskerekén, 1896. november 9-én.

Gr. Bethlen,
főszolgabíró.

1062-3.2

Nincs többé szükség vegyi festőszappanra.

Mindenki otthon festhet minden színben és árnyalatban ruhát és fehérneműt.

— TIZ PERCZ ALATT. —

Korszakalkotó találmány 500% megtakarítással.

MAIPOLE SOAP
angol festő szappan.

Legjobb találmány házi festésre. Fest minden színben és árnyalatban.

Tizenöt perc alatt mindenki egy kevés forró vízzel és ezzel az angol festő szappannal ruhát, blúz, flüggönyt, zsebkendőt, selyem- és czernakeztyűt, inget, harisnyát, gallért, selyem-azüveteket, szalagot, csipkét, atlaszt, bársonyt, strucz-tollat, hancskalapot stb. festhet. A festés színtartó és el nem fakul! Minden ruhát ujja és modernné varázsol. Méregmentes és a szövetet nem rontja. Egy darab ára 40 kr. (Fekete 50 kr.) s ezzel egy női blouse megfesthető. Minden darabhoz használati utasítás van mellékelve.

Szabadalmazott az egész világon!

Vezérképviselet: Ausztria-Magyarország, Balkán államok, Görög- és Törökországban.

Bécsben Mariahilferstrasse 105.

Sonnenschein Lipót Budapest, Bálvány-utca 5.

Mindenütt kapható.

Egy mintadarab 45 kr. (bélyeg) beküldése ellenében bérlem. küldetik 1027-5.2

Gyümölcsfa-eladás.

A gróf Csekonic-féle kertészeten, Roggendorfon (u. p. B.-Szt.-György).
Almafák darabonként 20 kr.
Körtefák " 30 kr.
Szilfák " 30 kr.
Cseresznye, meggyfák " 30 kr.
Sárgabarackfák " 40 kr.
Őszibarackfák " 50 kr.
Rózsafák, két éves nemesítvény, szálas, erős koronával darabonként 50 krtól í frt 20 krajczárig.

Mindezen gyümölcsfák a legjobb és legnemesebb fajokban 1896. őszén és 1897. tavaszán kaphatók. Levélbeli megkeresések intézendők

Binder Ferencz

1061-3.2

főkertészhez Roggendorfon.

Egy szolid, kevésbé használt garçon-, illetve vendégszoba berendezés elutazás miatt rendkívül olcsón eladó.

Megtekinthető Martinuzzi-utca Gyónlits-féle házban, a postával szemben.

1069-1.1

4308. tkv. szám. 1896.

1064-1.1

17828. ki. szám. 1896.

1057-2.2

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Danon Z. Salamon czég végrehajtónak Marcsityev Stevan tzigeti lakos végrehajtást szenvedett elleni 65 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi október hó 1. napjától járó 6% kamatai, 41 frt 43 kr perbeli, 9 frt 85 kr megállapított jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. §-a alapján s 146. és 156. §§-ai értelmében 1897. évi január hó 16-ik napján d. e. 9 órakor T.-Sziget községhezátánál, az ezen kir. járásbiróság területén fekvő T.-Sziget községe 93. illetve 1718. sz. tkvben foglalt következő ingatlanok, u. m.:

1. 400 □-öl házhely egészben 282 frt; 2. 81 hrsz. 1. dülő 1 hold szántó egészben 153 frt; 3. 81. hrsz. 1. dülő 1 hold szántó egészben 141 frt; 4. hrsz. nélküli 800 □ öl szőlő egészben 174 frt; 5. hrsz. nélküli 175 □ öl és 400 □ öl kert egészben 66 frt az 1889 sz. tkvben 81 hrsz. 1 dülő 2⁰⁰⁰ hold kaszáló 279 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett különkülön el fognak árvereztetni, ezen árverésen magasabb ígért hiányában a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek értékpapirban bánatpénzül letenni.

A kir. jbiróság tkvi oszt. Perlaszon, 1896. évi szeptember hó 21-én.

Tóth,
kir. aljbiró.

Csak
4 és félfrtért
szállítom a világhírű
„BOHEMIA”
nevű
huzóharmonikát
hosszu billentyűvel és valódi gyöngyház-
kagyló üvegekkel.

Tartalmaz 2 kétszeres tokot, áll 11 erős, hajtásos rézből és széttörhetetlen rézből készült védsarkokból.

A hangok egyes lemezekon vannak elhelyezve, ennél fogva a harmonikának nagyszerű orgonaszerű hangja van.

40 hangu 2 sorozatu 15 1/2 x 33 cm. 4:50
60 " 3 " 17 x 34 " 5:50
90 " 4 " 17 1/2 x 34 1/2 " 6:50

Magánoktatási iskola díjmentesen. Postadíj és csomagolás 60 kr.

C. A. Schuster,

harmonikagyáros GRASLITZ, Csehország.

Utánvétellel küldve. Nem tetszés esetén vissza cseréltetik. Ismét eladókkal összeköttetés kerestetik. 898-20.7

Egy üzlethelyiség,

egy diszkert üvegházzal és két nagy buzaraktház azonnal kiadó.

Bővebbet a Dungserski Lázár-féle sörfözde irodájában.

1063-1.1

Árlejtési hirdetmény.

Nagybecskerek város tulajdonát képező Rezső laktanyában szükségessé vált s 315 frttal elő irányzott helyreállítási munkálatoknak árlejtés útján leendő kiadása céljából 1896. évi november hó 16-nak délelőtt 9 órájára árlejtés tüzetik ki a városi II. tanácsnoki irodába, melyre árlejtési szándékozók a 10%-os bánatpénzzel ellátva ezennel meghívotnak.

N.-Becskerekén, 1896. évi november hó 7-én.

Dr. Perisics Zoltán,
főjegyző, polgármester h.

1787. szám. 1896.

Pancsovai főszolgabírószágtól

Pályázati hirdetmény.

A megtiresedett Brestovác községi szülész női állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állásra 60 frt évi fizetés, éjjeli 40 és nappal 20 kr. látogatási díj élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszolgabírószághoz folyó évi november hó 25-ig küldjék be.

A választás folyó évi november hó 26-án fog Brestovác községhezátánál meg-ejtetni.

Pancsován, 1896. évi november hó 5-én.

Jablonszky,
főszolgabíró.

1064-2.2

Első rangu szálloda

a főváros közepén

Vadászkürt szálloda
BUDAPESTEN.

Ujonnán berendezve: Lift, villamos világítás, fürdők, távbeszélő, mérsékelt árak, u. m.: szép nagy utcai szobák:

I. emeleten 4 frt 50 kr.
II. " 3 " 50 "
III. " 2 " 50 "

Udvari szobák 1.50-2.50-ig.

Huzamosabb tartózkodásnál % enge dmény. Lakosztályok téli tartózkodásra egyezség szerint.

Magyar és franczia konyha.

Saját termésű borok.

Kammer Ernő

tulajdonos.

1024-6.2

946b-6.3 4711. sz.

RHEINVEILCHEN
(Rajnaibolya)

Ferd. Mühlens

4711. sz. Köln /Rh.

Ezen ujdomság illata minden várakozást felülmúl s a frissen szedett ibolya illatától nem különbözik. Kapható minden nagyobb illatszert-elárúsnál.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.